CYNGOR TREF PORTHMADOG

RHEOLAU ARIANNOL

1. CYFFREDINOL

1.1 Mae'r rheolau ariannol yn rheoli rheolaeth ariannol y Cyngor a'r Cyngor yn unig all eu newid neu eu diwygio trwy benderfyniad. Mae'r Cyngor yn gyfrifol yn ôl y gyfraith am sicrhau bod ei rheolaeth ariannol yn ddigonol ac effeithiol a bod gan y Cyngor system gadarn o reolaeth ariannol sy'n cynorthwyo'r Cyngor i gyflawni ei wasanaethau yn effeithiol, gan gynnwys trefniadau ar gyfer rheolaeth risg ac atal a darganfod twyll a llygredd. Pwrpas y rheolau ariannol yw dangos sut mae'r Cyngor yn cyflawni'r cyfrifoldebau hyn.

1.2 Penodwyd y Clerc yn Swyddog Ariannol Cyfrifol ar gyfer y Cyngor hwn a bydd y rheolau hyn yn berthnasol yn hynny o beth. Bydd y Clerc yn gweithredu o dan arweiniad polisi'r Cyngor, yn gweinyddu materion ariannol y Cyngor yn unol ag arferion priodol. Bydd y Clerc yn penderfynu ar ran y Cyngor ei gofnodion cyfrifon, a'i systemau rheolaeth gyfrifyddol. Bydd y Clerc yn gofalu y cedwir at y systemau rheolaeth gyfrifyddol ac y cedwir cofnodion cyfrifo'r Cyngor a'u bod yn cael eu cadw'n gyfredol yn unol ag arferion priodol.

1.3 Bydd y Clerc yn cynhyrchu gwybodaeth rheolaeth ariannol yn ôl gofyn y Cyngor.

1.4 O leiaf unwaith y flwyddyn cyn cymeradwyo'r adroddiad blynyddol, bydd y Cyngor yn cynnal adolygiad o effeithiolrwydd ei system rheolaeth fewnol a fydd yn unol ag arferion priodol.

1.5 Yn y rheolau ariannol hyn, bydd cyfeiriadau at y Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio yn golygu'r Rheoliadau a gyhoeddwyd trwy adran 27 Deddf Comisiwn Archwilio 1998 ac sydd ar waith ar y pryd.

1.6 Yn y rheolau ariannol hyn bydd y term 'arferion priodol' yn cyfeirio at y canllawiau a gyhoeddwyd yn 'Governance and Accountability in local Councils in England and Wales – a Practitioners' Guide' a gyhoeddir ar y cyd gan NALC A SLCC ac sy'n cael ei ddiweddaru o bryd i'w gilydd.

2. AMCANGYFRIFON BLYNYDDOL (CYLLIDEB)

2.1 Bydd pob Pwyllgor (os oes rhai) yn llunio a chyflwyno cynigion i'r Cyngor ar gyfer refeniw a chyfalaf gan gynnwys y defnydd o arian wrth gefn a ffynonellau ariannu ar gyfer y flwyddyn ariannol ganlynol, a hynny heb fod yn hwyrach na diwedd mis Tachwedd bob blwyddyn.

2.2 Bydd amcangyfrifon manwl o bob derbyniad a thaliad gan gynnwys y defnydd o arian wrth gefn a phob ffynhonnell ariannu ar gyfer y flwyddyn yn cael eu paratoi bob blwyddyn gan y Clerc ar ffurf cyllideb i'w thrafod gan y Cyngor.

2.3 Bydd y Cyngor yn adolygu'r gyllideb heb fod yn hwyrach na mis Ionawr bob blwyddyn a bydd yn pennu'r Praesept ar gyfer y flwyddyn ariannol ganlynol. Bydd y Clerc yn rhoi manylion y Praesept i'w awdurdod bilio a bydd yn rhoi copi o'r gyllideb a gymeradwywyd i bob aelod.

2.4 Y cyllidebau blynyddol fydd yn ffurfiol sylfaen rheolaeth ariannol ar gyfer y flwyddyn i ddod.

2.5 Bydd y Cyngor yn ystyried yr angen am ac yn rhoi sylw i ragolwg tair blynedd o Dderbyniadau a Thaliadau Refeniw a Chyfalaf y gellir eu paratoi ar yr un pryd â'r Gyllideb flynyddol.

3. RHEOLAETH GYLLIDEBOL

3.1 Gellir gwario arian ar eitemau refeniw i fyny at y symiau a gynhwyswyd ar gyfer y dosbarth hwnnw o warian yn y gyllideb a gymeradwywyd.

3.2 Ni cheir gwario unrhyw arian fydd yn fwy na'r swm sydd yn y gyllideb refeniw ar gyfer y dosbarth hwnnw o wariant. Yn ystod y flwyddyn dan sylw a chyda chydsyniad y Cyngor ar ôl

llawn ystyried y goblygiadau ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus, gellir symud symiau sydd ar gael a heb eu gwario i benawdau cyllideb eraill neu i gronfa wrth gefn penodedig yn ôl y galw.

3.3 Bydd y Clerc yn darparu'n rheolaidd i'r Cyngor ddatganiad o dderbyniadau a thaliadau hyd hynny o dan holl benawdau'r gyllideb, gan gymharu union wariant hyd at y dyddiad dan sylw gyda'r hyn a fwriadwyd yn y gyllideb. Caiff y datganiadau hyn eu paratoi o leiaf hyd at ddiwedd pob chwarter ariannol.

3.4 Gall y Clerc wario arian ar ran y Cyngor sy'n angenrheidiol er mwyn gwneud unrhyw waith atgyweirio neu waith arall y mae cymaint o frys yn ei gylch fel bod rhaid ei wneud yn syth, boed darpariaeth gyllidebol ar ei gyfer ai peidio, i fyny at uchafswm o £200. Bydd y Clerc yn rhoi gwybod i'r Cyngor am y camau a gymerwyd cyn gynted ag y bo modd wedi hynny.

3.5 Ni cheir cario arian heb ei wario yn y gyllideb refeniw ymlaen i'r flwyddyn ganlynol oni bai ei fod yn cael ei roi mewn cronfa wrth gefn benodedig trwy benderfyniad y Cyngor.

3.6 Ni ellir gwario unrhyw arian ar unrhyw brosiect cyfalaf ac ni ellir cytuno unrhyw gontract na derbyn unrhyw dendr ar gyfer gwariant cyfalaf oni bai fod y Cyngor yn fodlon fod yr arian angenrheidiol ar gael, neu y cafwyd y caniatâd benthyca angenrheidiol.

3.7 Caiff pob gwaith cyfalaf ei weinyddu yn unol â Rheolau Sefydlog a Rheolau Ariannol y Cyngor ar gyfer contractau.

4. CYFRIFO AC ARCHWILIO

4.1 Bydd holl weithdrefnau cyfrifo a chofnodion ariannol y Cyngor yn cael eu pennu gan y Clerc yn unol â'r Rheolau Cyfrifo ac Archwilio.

4.2 Bydd y Clerc yn llenwi datganiadau ariannol blynyddol y Cyngor, gan gynnwys adroddiad blynyddol y Cyngor, cyn gynted ag y bo hynny'n ymarferol wedi diwedd y flwyddyn ariannol a bydd yn eu cyflwyno ac yn rhoi gwybod i'r Cyngor y gwnaed hynny.

4.3 Bydd y Clerc yn llenwi cyfrifon y Cyngor sy'n gynwysedig yn yr Adroddiad Blynyddol (fel y'i darperir gan yr Archwilydd a benodir o dro i dro gan y Comisiwn Archwilio) a bydd yn cyflwyno'r Adroddiad Blynyddol i'w gadarnhau a'i awdurdodi gan y Cyngor o fewn y cyfnodau amser a nodir yn y Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio.

4.4 Bydd y Clerc yn sicrhau bod system ddigonol ac effeithiol ar gyfer cynnal archwiliadau mewnol o waith cyfrifo, ariannol ac o fathau eraill y Cyngor yn unol ag arferion priodol. Bydd unrhyw un o swyddogion neu aelodau'r Cyngor, ar gais y Clerc neu'r Archwilydd Mewnol yn darparu unrhyw rai o'r dogfennau'r Cyngor y mae'r Clerc neu'r Archwilydd Mewnol yn credu sy'n angenrheidiol at ddibenion yr archwiliad mewnol a byddan yn rhoi i'r Clerc neu'r Archwilydd Mewnol unrhyw wybodaeth neu esboniad y mae'r Clerc neu'r Archwilydd Mewnol yn eu hystyried yn angenrheidiol i'r perwyl hwnnw.

4.5 Penodir yr Archwilydd Mewnol gan y Cyngor a bydd yn cyflawni'r gwaith y gofynna'r Cyngor amdano yn unol ag arferion priodol. Bydd yr Archwilydd Mewnol, a fydd yn gymwys ac yn annibynnol ar y Cyngor, yn cyflwyno adroddiad ysgrifenedig rheolaidd i'r Cyngor, neu'n bersonol, gydag o leiaf un adroddiad ysgrifenedig blynyddol ar gyfer pob blwyddyn ariannol. Er mwyn arddangos gwrthrychedd ac annibyniaeth, ni fydd gan yr Archwilydd Mewnol unrhyw fuddiannau croes ac ni fydd ganddo/ganddi unrhyw gysylltiad â gwaith penderfyniadau ariannol a rheolaeth y Cyngor.

4.6 Bydd y Clerc yn gwneud trefniadau ar gyfer y cyfle i archwilio cyfrifon, llyfrau a thalebau ac ar gyfer arddangos neu gyhoeddi unrhyw hysbysiadau a datganiadau cyfrifon sy'n ofynnol trwy Ddeddf Comisiwn Archwilio 1998 a'r Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio.

4.7 Bydd y Clerc, cyn gynted ag y bo'n ymarferol, yn dwyn i sylw pob cynghorydd unrhyw ohebiaeth neu adroddiadau gan yr Archwilydd Mewnol neu Allanol, oni bai fod yr ohebiaeth yn ymwneud â mater cwbl weinyddol yn unig.

5. TREFNIADAU BANCIO A SIECIAU

5.1 Bydd trefniadau bancio'r Cyngor, gan gynnwys Mandad Banc, yn cael eu gwneud gan y Clerc a dylent gael eu cymeradwyo gan y Cyngor. Dylent gael eu hadolygu'n rheolaidd i sicrhau eu bod yn effeithlon.

5.2 Bydd rhestr o daliadau angenrheidiol, a fydd yn rhan o Raglen cyfarfod, yn cael ei pharatoi gan y Clerc ac, ynghyd â'r anfonebau angenrheidiol, ar gyfer ei chyflwyno i'r Cyngor. Os yw'r rhestr yn dderbyniol caiff ei hawdurdodi trwy benderfyniad gan y Cyngor a chaiff ei llofnodi gan Gadeirydd y cyfarfod. Os yw'n fwy addas gellir dangos y manylion yng nghofnodion y cyfarfod.

5.3 Bydd sieciau yn tynnu o'r cyfrif banc yn unol â'r rhestr y cyfeirir ati ym mharagraff 5.2 neu yn unol â pharagraff 6.4, yn cael eu llofnodi gan dri aelod o'r Cyngor sef, y Cadeirydd, Is-Gadeirydd ac un arall, y Clerc gyda'r hawl i lofnodi pe bai un aelod ddim ar gael.

5.4 Er mwyn nodi fod y manylion a ddangosir ar y siec neu archeb talu yn cyd-fynd â'r bonyn a'r anfoneb neu waith papur tebyg, bydd y llofnodyddion hefyd yn llofnodi eu llythrennau ar fonyn y siec.

6. TALU CYFRIFON

6.1 Gwneir pob taliad trwy siec neu archeb arall yn tynnu ar fancwyr y Cyngor.

6.2 Bydd pob anfoneb am dâl yn cael ei archwilio, ei wirio a'i gadarnhau gan y Clerc. Bydd y Clerc yn bodloni ei hun y cafodd y gwaith, nwyddau neu wasanaethau y cyfeiria'r anfoneb atynt ei dderbyn, ei gyflawni, ei archwilio a'i gadarnhau.

6.3 Bydd y Clerc yn archwilio anfonebau o ran cywirdeb rhifyddol a bydd yn eu dadansoddi o dan y pennawd gwariant priodol. Bydd y Clerc yn gwneud pob ymdrech i dalu pob anfoneb a gyflwynwyd, ac sy'n dderbyniol, yng nghyfarfod nesaf y Cyngor.

6.4 Os oes angen gwneud taliad er mwyn osgoi talu llog o dan Ddeddf Talu Dyledion Masnachol yn Hwyr (Llog) 1998, ac os yw'r dyddiad perthnasol cyn cyfarfod nesaf arferol y Cyngor, pan mae'r Clerc yn cadarnhau nad oes unrhyw anghydfod neu reswm arall i oedi taliad, gall y Clerc (er gwaethaf paragraff 6.3) gymryd yr holl gamau angenrheidiol i dalu anfonebau o'r fath ar yr amod y cyflwynir rhestr o daliadau o'r fath i gyfarfod nesaf priodol y Cyngor.

6.5 Ni fydd y cyngor yn cadw unrhyw fath o gronfa arian parod. Rhaid i'r holl arian parod a dderbynnir cael ei fancio fel y mae.

6.6 Os yw'r Cyngor yn credu fod hynny'n addas, gellir talu am gyflenwadau cyfleustodau (ynni, ffôn a dŵr) trwy Ddebyd Uniongyrchol amrywiol ar yr amod y caiff y cyfarwyddiadau eu llofnodi gan ddau aelod a bod unrhyw daliadau a wneir yn cael eu hadrodd i'r Cyngor. Caiff y cadarnhad i ddefnyddio Debyd Uniongyrchol ei adnewyddu trwy benderfyniad gan y Cyngor o leiaf unwaith bob dwy flynedd.

7. TALU CYFLOGAU

7.1 Fel cyflogydd, bydd y Cyngor yn gwneud trefniadau i fodloni'n llawn y gofynion statudol a roddir ar bob cyflogydd gan ddeddfwriaeth PAYE ac Yswiriant Gwladol. Caiff cyflogau eu talu yn unol â chofnodion cyflogres a rheolau PAYE ac Yswiriant Gwladol sydd ar waith ar y pryd, a'r cyflogau a gytunwyd gan y Cyngor.

7.2 Gellir talu cyflogau a thalu didyniadau allan o gyflogau ar gyfer treth, yswiriant gwladol a chyfraniadau pensiwn yn unol â chofnodion cyflogres ac ar y dyddiadau priodol a nodir mewn contractau cyflogaeth, ar yr amod fod pob taliad yn cael ei adrodd i ac yn cael ei gadarnhau gan gyfarfod nesaf y Cyngor.

8. BENTHYCIADAU A BUDDSODDIADAU

8.1 Caiff pob benthyciad a buddsoddi eu trafod yn enw'r Cyngor a byddant am gyfnod penodol yn unol â pholisi'r Cyngor.

8.2 Bydd y Cyngor yn ystyried yr angen am Bolisi Buddsoddi a fydd, os caiff ei baratoi, yn unol â rheoliadau perthnasol, arferion priodol a chanllawiau. Caiff unrhyw Bolisi ei adolygu o leiaf yn flynyddol.

8.3 Bydd unrhyw arian a fuddsoddir o dan reolaeth y Cyngor yn cael ei wneud yn enw'r Cyngor.

8.4 Gwneir pob benthyciad yn enw'r Cyngor, ar ôl cael unrhyw ganiatâd benthyca angenrheidiol. Caiff unrhyw gais am ganiatâd benthyciad ei gadarnhau gan y Cyngor o ran ei delerau a'i bwrpas. Bydd telerau ac amodau benthyciadau yn cael eu hadolygu o leiaf yn flynyddol.

8.5 Bydd pob tystysgrif a dogfennau eraill yn y cyswllt hwn yn cael eu cadw gan y Clerc.

9. INCWM

9.1 Cyfrifoldeb y Clerc fydd casglu a goruchwylio'r holl symiau sy'n daladwy i'r Cyngor.

9.2 Bydd manylion pob taliad a wneir ar gyfer gwaith a wnaed, gwasanaethau a ddarparwyd neu nwyddau a gyflenwyd yn cael eu cytuno'n flynyddol gan y Cyngor, caiff y Clerc wybod amdanynt ac y bydd yn gyfrifol am gasglu pob cyfrif sy'n daladwy i'r Cyngor.

9.3 Bydd y Cyngor yn adolygu pob ffi a thaliad bob blwyddyn, yn dilyn adroddiad y Clerc.

9.4 Bydd gwybodaeth am unrhyw symiau a bernir na ellir eu hadennill ac unrhyw ddyledion drwg yn cael ei chyflwyno i'r Cyngor a byddant yn cael eu dileu yn ystod y flwyddyn

9.5 Bydd pob swm a dderbynnir ar ran y Cyngor yn cael eu bancio fel y maent. Ym mhob sefyllfa, caiff pob taliad eu cyflwyno i fancwyr y Cyngor ar yr amlder sy'n angenrheidiol ym marn y Clerc.

9.6 Bydd tarddiad pob derbynneb yn cael ei nodi ar y slip talu i mewn.

9.7 Ni chaiff sieciau personol eu talu allan o arian sy'n cael ei dalu ar ran y Cyngor.

9.8 Bydd y Clerc yn llenwi unrhyw Adroddiad TAW angenrheidiol yn brydlon. Gwneir unrhyw gais am ad-daliad dyladwy yn unol â Deddf TAW 1994 adran 33 o leiaf yn flynyddol i gyd-ddigwydd â diwedd y flwyddyn ariannol.

9.9 Pan mae'r Cyngor yn derbyn symiau sylweddol o arian parod yn rheolaidd, bydd y Clerc yn cymryd pa gamau bynnag a gytunir gan y Cyngor er mwyn sicrhau bod mwy nac un person yn bresennol pan gaiff yr arian ei gyfrif am y tro cyntaf, y ceir trefn gysoni gyda rhyw fath o reolaeth fel rhifau tocynnau, ac y cymerir gofal priodol o ran diogelwch unigolion sy'n bancio arian o'r fath.

10. ARCHEBION AM WAITH, NWYDDAU A GWASANAETHAU

10.1 Danfonir archeb neu lythyr swyddogol ar gyfer pob gwaith, nwyddau a gwasanaethau oni bai fod contract ffurfiol yn cael ei baratoi neu pe bai archeb swyddogol yn anaddas. Cedwir copïau o archebion.

10.2 Caiff lyfrau archebion eu rheoli gan y Clerc.

10.3 Mae pob aelod a swyddog yn gyfrifol am gael gwerth am arian ar bob achlysur. Bydd swyddog sy'n gwneud archeb swyddogol yn gofalu i'r graddau y bo hynny'n rhesymol ac ymarferol y ceir y telerau gorau posib ar gyfer pob trafodion, fel arfer trwy gael tri dyfynbris neu amcan bris neu ragor oddi wrth gyflenwyr, yn amodol ar unrhyw ddarpariaethau de minimis yn Rheol 11(1) isod.

10.4 Bydd y Clerc yn cadarnhau natur gyfreithlon unrhyw ddarpar bryniant cyn gwneud unrhyw archeb, ac ar gyfer pryniannau neu daliadau newydd neu afreolaidd, bydd y Clerc yn gofalu yr adroddir yr awdurdod statudol i'r cyfarfod ble caiff yr archeb ei gadarnhau fel y gall y Cofnodion gofnodi'r awdurdod a ddefnyddir.

11. CONTRACTAU

11.1 Mae'r gweithdrefnau ar gyfer contractau fel â chanlyn:

(a) Bydd pob contract yn cydymffurfio â'r Rheolau Ariannol hyn, ac ni wneir unrhyw eithriadau heblaw am mewn argyfwng ar yr amod na fydd y rheolau hyn yn berthnasol i gontractau sy'n ymwneud ag eitemau (i) i (vi) isod:

(i) ar gyfer cyflenwi nwy, trydan, dŵr, carthffosiaeth a gwasanaethau ffôn;

(ii) ar gyfer gwasanaethau arbenigol o’r math a ddarperir gan gyfreithwyr, cyfrifwyr, syrfewyr ac ymgynghorwyr cynllunio;
(iii) ar gyfer gwaith a wneir neu ddeunyddiau a gyflenwir sy’n cynnwys atgyweiriadau i neu rannau ar gyfer peiriannau neu offer;
(iv) ar gyfer gwaith a wneir neu ddeunyddiau a gyflenwir sy’n ffurfio estyniad i gontract a wnaed yn barod gan y Cyngor;
(v) ar gyfer gwaith archwilio ychwanegol gan yr Archwilydd allanol hyd at werth bras o £250 (os yw’r swm yn fwy na hyn bydd y Clerc yn ymgynghori â’r Cadeirydd neu Is-Gadeirydd y Cyngor);
(vi) ar gyfer nwyddau neu ddeunyddiau y bwriedir eu prynu sy’n nwyddau perchnogol a/neu os cânt eu gwerthu am bris gosod yn unig.

(b) Pan fwriedir gwneud contract mwy na £5000 ar gyfer cyflenwi nwyddau neu ddeunyddiau neu ar gyfer cyflawni gwaith neu wasanaethau arbenigol ac eithrio’r nwyddau, deunyddiau, gwaith neu wasanaethau arbenigol a eithrir fel y nodir ym mharagraff (a) bydd y Clerc yn gwahodd tendrau oddi wrth o leiaf dri chwmni i’w cymryd o’r rhestr gymeradwy briodol.

(c) Pan wneir ceisiadau i ollwng Rheolau Ariannol ar gyfer contractau er mwyn sicrhau y gellir cytuno pris heb gystadleuaeth, bydd y rheswm yn cael ei gynnwys mewn argymhelliad i’r Cyngor.

(ch) Bydd unrhyw wahoddiad o’r fath i dendro yn nodi natur cyffredinol y contract arfaethedig a bydd y Clerc yn trefnu’r cymorth technegol angenrheidiol i baratoi manyleb mewn achosion perthnasol. Bydd y gwahoddiad yn nodi hefyd fod rhai cyfeirio tendrau at y Clerc trwy’r post arferol. Bydd pob cwmni tendro yn cael amlen wedi marcio’n briodol ar gyfer rhoi’r tendr ynddi wedi’i selio, a bydd yn parhau dan sêl tan y dyddiad a gytunwyd ar gyfer agor tendrau ar gyfer y contract hwnnw.

(d) Bydd pob tendr wedi’u selio yn cael eu hagor ar yr un pryd ar y dyddiad a nodwyd gan y Clerc ym mhresenoldeb o leiaf un aelod o’r Cyngor.

(dd) Os derbynnir llai na thri thendr ar gyfer contractau dros £5000 neu os yw pob tendr yn cynnig yr un pris gall y Cyngor wneud pa drefniant bynnag y mae’n credu sy’n addas ar gyfer caffael y nwyddau neu ddeunyddiau neu gyflawni’r gwaith.

(e) Pan fwriedir gwneud contract gwerth llai na £5000 ar gyfer cyflenwi nwyddau neu ddeunyddiau neu gyflawni gwaith neu wasanaethau arbenigol ac eithrio’r nwyddau, deunyddiau, gwaith neu wasanaethau arbenigol a eithrir fel y nodir ym mharagraff (a) bydd y Clerc yn trefnu cael 3 dyfynbris (disgrifiadau wedi’u prisio o’r hyn y bwriedir ei gyflenwi). Fel arfer , bydd Rheol 10(3) uchod yn berthnasol.

(f) Ni fydd rhaid i’r Cyngor dderbyn y tendr, dyfynbris neu amcan bris isaf nac o unrhyw fath arall.

12. TALIADAU O DAN GONTRACTAU AR GYFER GWAITH ADEILADU

12.1 Caiff y swm yn y contract ei dalu ar gyfrif o fewn y cyfnod a nodir yn y contract gan y Clerc wedi derbyn tystysgrifau ardystiedig ar gyfer y pensaer neu ymgynghorwyr eraill a gyflogwyd i oruchwylio’r contract (yn amodol ar unrhyw ganran i’w gadw’n ôl a gytunwyd yn y contract dan sylw).

12.2 Pan mae contractau yn darparu ar gyfer talu trwy randaliadau bydd y Clerc yn cadw cofnod o bob taliad o’r fath. Mewn unrhyw sefyllfa ble y tybir fod cyfanswm cost gwaith i’w wneud o dan gontract, ac eithrio amrywiadau a gytunwyd, yn 5% neu fwy uwchben swm y contract fe gyflwynir adroddiad i’r Cyngor.

12.3 Rhaid i unrhyw amrywiad i gontract neu ychwanegiad neu hepgoriad o gontract gael eu cadarnhau gan y Cyngor a’r Contractwr yn ysgrifenedig, a rhaid rhoi gwybod i’r Cyngor pan mae’r gost derfynol yn debyg o fod yn uwch na’r ddarpariaeth ariannol a wnaed.

13. STORDAI AC OFFER

13.1 Bydd y swyddog sy'n gyfrifol am bob adran yn gyfrifol am ofalu am stordai ac offer yn yr adran honno.

13.2 Rhaid cael Nodiadau Cyflenwi ar gyfer yr holl nwyddau a dderbyniwyd i'w storio neu a gyflenwyd mewn unrhyw fodd arall ac mae'n rhaid gwirio nwyddau o ran yr archeb a'u hansawdd ar yr adeg y gwneir y cyflenwad.

13.3 Cedwir stociau ar y lefelau isaf derbyniol yn gydnaws â gofynion gweithredol.

13.4 Bydd y Clerc yn gyfrifol am wneud archwiliad achlysurol o stociau a storfeydd a hynny o leiaf yn flynyddol.

14. ASEDAU, ADEILADAU AC YSTADAU

14.1 Bydd y Clerc yn gwneud trefniadau addas ar gyfer storio holl weithredoedd eiddo pob eiddo sydd ym mherchnogaeth y Cyngor. Bydd y Clerc yn gofalu y cedwir cofnod o bob eiddo ym mherchnogaeth y Cyngor, yn cofnodi lleoliad, maint, cynllun, cyfeirnod, manylion prynu, natur y budd, tenantiaethau a ganiatawyd, rhenti sy'n daladwy a'u pwrpas yn unol â Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio.

14.2 Ni chaiff unrhyw eiddo ei werthu, ei lesio na'i waredu mewn unrhyw ffordd arall heb awdurdod y Cyngor, ynghyd ag unrhyw gydsyniadau eraill sy'n ofynnol yn ôl y gyfraith, ac eithrio pan nad yw gwerth unrhyw un darn o eiddo diriaethol, symudadwy yn fwy na £50.

14.3 Bydd y Clerc yn gofalu y cedwir Cofrestr Asedau a Buddsoddiadau addas a manwl gywir yn gyfredol. Bydd y ffaith fod yr asedau diriaethol a ddangosir yn y Gofrestr yn dal i fodoli yn cael ei gadarnhau o leiaf yn flynyddol.

15. YSWIRIANT

15.1 Yn dilyn yr asesiad risg blynyddol (yn unol â Rheol Ariannol 17), bydd y Clerc yn trefnu pob yswiriant ac yn trafod pob hawliad gydag yswirwyr y Cyngor.

15.2 Bydd y Clerc yn cadw cofnod o bob yswiriant a drefnwyd gan y Cyngor ac o'r eiddo a'r risgiau a warantir ganddo a bydd yn ei adolygu'n flynyddol.

15.3 Bydd y Clerc yn cael gwybod am unrhyw golled rhwymedigaeth neu ddifrod neu am unrhyw ddigwyddiad sy'n debyg o arwain at hawliad, a bydd yn rhoi gwybod i'r Cyngor amdanynt yn y cyfarfod nesaf.

15.4 Cynhwysir holl weithwyr priodol y Cyngor mewn yswiriant gwarantu ffyddlondeb addas fydd yn gwarantu'r perygl uchaf o risg fel y penderfynir hynny gan y Cyngor.

16. ELUSENNAU

16.1 Pan mai'r Cyngor yw unig ymddiriedolydd corff elusennol bydd y Clerc yn gofalu y cedwir cyfrifon ar wahân o'r arian a gedwir mewn ymddiriedolaethau elusennol ac fe wneir adroddiadau ariannol ar wahân ar ba ffurf bynnag sy'n addas, yn unol â chyfraith elusennol a deddfwriaeth, neu yn ôl gofynion y Comisiwn Elusennol. Bydd y Clerc yn trefnu unrhyw archwiliad neu arolygiad annibynnol sy'n ofynnol gan gyfraith elusennol neu unrhyw Ddogfen Lywodraethu.

17. RHEOLAETH RISG

17.1 Mae'r Cyngor yn gyfrifol am wneud trefniadau ar gyfer rheoli risg. Bydd y Clerc yn paratoi, i'w cymeradwyo gan y Cyngor, ddatganiadau rheolaeth risg ar gyfer holl weithgarwch y Cyngor.

Caiff datganiadau polisi risg a’r trefniadau rheolaeth risg sy’n deillio ohonynt eu hadolygu o leiaf yn flynyddol gan y Cyngor.

17.2 Wrth ystyried unrhyw weithgaredd newydd, bydd y Clerc yn paratoi drafft asesiad risg gan gynnwys cynigion rheoli risg i’w hystyried a’u mabwysiadu gan y Cyngor.

18. ADOLYGU RHEOLAU ARIANNOL

18.1 Dyletswydd y Cyngor yw adolygu Rheolau Ariannol y Cyngor o bryd i’w gilydd. Bydd y Clerc yn gwneud trefniadau i fonitro newidiadau deddfwriaethol neu mewn arferion priodol a bydd yn rhoi gwybod i’r Cyngor am unrhyw angen dilynol i wneud newid i’r Rheolau Ariannol hyn.

19. CYFRANIADAU

19.1 Bydd y Cyngor Tref yn ystyried ceisiadau am gyfraniad gan fudiadau sydd yn gweithredu yn nhalgylch y Cyngor Tref yn flynyddol yn eu cyfarfod gweithredol ym mis Chwefror.

19.2 Bydd angen i bob mudiad wneud cais ar y ffurfeln gais briodol sydd i’w chael ar wefan y Cyngor Tref neu trwy gysylltu efo’r Clerc. Mae canllawiau ar y wefan ar sut i wneud cais.

19.3 Ni fydd unrhyw gais yn cael ei ystyried heb y dogfennau perthnasol gan gynnwys mantolen gyfredol.

Arwyddwyd: Aled Griffith

Cadeirydd 2023 - 2024

Dyddiad : Mai 9 2023